

Asia: VN/16951/2020

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto

Lausun suunnitelmasta allaolevien alaotsikoiden alle

Mikäli vastasit yhtyäsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

Suunnitelman tavoitteet

1 Suunnitelman tavoitteet - avovastaus

Kiitos mahdollisuudesta lausua keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta. Suomen ja EU:n päästövähennystavoitteet ovat kannatettavia ja ilmastopolitiikan tulee toteuttaa Pariisin sopimuksessa asetettuja tavoitteita, huomioiden maapallon lämpenemisen rajoittamisen lisäksi myös muut sopimuksessa huomioidut seikat kuten työntekijöiden oikeudenmukaisen siirtymän. Päästövähennyksiä tulee tavoitella kustannustehokkuuden periaatetta noudattaen. Ihmisten sitoutumista ilmastotoimiin tukee se, että he kokevat voivansa vaikuttaa ympärillä tapahtuvaan kehitykseen. Tämä tarkoittaa myös ihmisiä työntekijöinä eikä pelkästään kuluttajina. Siksi on tärkeää, että ilmastomuutoksen torjuntaan tähtäävissä suunnitelmissa tuodaan esiin myös se, miten se toteuttaa työntekijöiden osalta oikeudenmukaista siirtymää.

Liikenne

2a Liikenteeseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

2b Liikenne - avovastaus

Myös liikenteen päästövähennystoimissa on syytä noudattaa kustannustehokkuuden periaatetta. Liikennesektorin ilmastopolitiikassa tulee arvioida eri politiikkatoimien kansantaloudellisia kokonaisvaikutuksia ja tarvittaessa tukea haavoittuviksi tunnistettuja ihmisryhmiä. Liikenteen ilmastotoimia täytyy valmistella huomioiden, että EU:n liikenteen ja rakennusten päästökauppa saattaa viivästyä tai jäädä toteutumatta. Lisäksi kaikille esitetyille toimille ei ole vielä sovittuna rahoitusta.

Liikenteen päästövähennyksien mahdollisessa hintaohjauksessa tulee ensisijaisesti hyödyntää kansallista päästökauppaa tai toissijaisesti polttoaineiden sekoitevelvoitetta. Sekoitevelvoitteen nostaminen nostaa väistämättä polttoaineiden hintoja vaikka päästöt vähenisivät tavoitetahtia sekoitevelvoitteesta riippumatta.

Etätyön yleistyminen on kannatettava ja kustannustehokas keino liikenteen päästövähennyksiin. Valinta etätyöskentelystä tulee kuitenkin olla aina työntekijän itsensä päätettävissä. Suuri osa korkeakoulutetuista haluaisivat tutkitusti jatkaa täysin tai osittaisessa etätyössä myös koronapandemian jälkeen. Valitettavan monella työpaikalla ollaan kuitenkin palattu tai palaamassa niin sanottuun vanhaan normaaliin etätyösuositusten päättyessä. Akava on esittänyt etätyöskentelyn päästövähennyksiäkin edistävää lainsäädännön uudistamista sisältäen esimerkiksi työntekijöiden oikeuden osittaiseen etätyöhön niillä aloilla ja työtehtävissä joissa se on mahdollista. Akavan ehdotuksia tulisi edistää jotta etätyön päästövähennyspotentiaali toteutuu.

Väestön keskittyminen kaupunkiseuduille edistää myös liikenteen päästövähennykseen pääsemistä. Ilmastokulman on tärkeää siten näkyä myös aluepolitiikassa.

Maatalous

3a Maataloutteen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Tälle osa-alueelle pitäisi esittää kunnianhimoisempia toimenpiteitä

3b Maatalous - avovastaus

Maataloussektorin päästöt kasvoivat viime vuosina. Siksikin on tärkeää, että maataloussektorin päästövähennystavoitteet ovat nykyistä kunnianhimoisemmat hyödyntäen keskipitkässä ilmastosuunnitelmassa tunnistettuja keinoja, joita ei ole valittu mukaan sektorin päästövähennystoimiin. Maataloussektorin roolin kasvattamisella päästövähennyksien kokonaisuudessa on mahdollisuus parantaa ilmastopolitiikan kustannustehokkuutta ja pienentää paineita sektoreille, joissa päästövähennykset ovat jo aiemmin toteutettujen toimien johdosta tulevaisuudessa vaikeampia ja kalliimpia.

Rakennusten erillislämmitys

4a Rakennusten erillislämmitykseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Yhdyn tämän osa-alueen esitettyihin lisätoimiin

4b Rakennusten erillislämmitys - avovastaus

-

Työkoneet

5a Työkoneisiin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

5b Työkoneet - avovastaus

Kuten suunnitelmassa todetaan, työkonepuolella öljyn korvaaminen muilla energialähteillä on huomattavasti vaikempaa kuin rakennusten öljykattiloiden korvaaminen. Tähän on syytä kiinnittää huomiota, kun linjauksia tehdään VN-TEAS selvityksen jälkeen.

Jätehuolto

6a Jätehuoltoon suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Yhdyn tämän osa-alueen esitettyihin lisätoimiin

6b Jätehuolto - avovastaus

Hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin tai hyödyntämisen teknologioiden pilotointi jätteenpolttolaitoksissa on ehdottoman kannatettavaa. Hiilidioksidin teknologia-avusteinen sidonta tulee väistämättä tarpeeseen osana ilmastotoimien kokonaisuutta, ja Suomen on korkean teknologiaosaamisen maana oltava etujoukoissa. Vaikka Suomessa ei ole potentiaalia laajamittaiselle hiilidioksidin geologiselle varastoinnille, on Suomella hyvät edellytykset päästä osaksi markkinoita muissa arvoketjun vaiheissa.

F-kaasut

7a F-kaasuihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

7b F-kaasut - avovastaus

Akava kiinnitti huomiota siihen, että osalle toimista ei ollut vielä varmistettua rahoitusta.

Teollisuus ja muut päästöt

8a Teollisuuteen ja muihin päästöihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

8b Teollisuus ja muut päästöt - avovastaus

Teollisuuden vähähiilisyystiekartat on tärkeää valmistella siten, että oikeudenmukainen siirtymä on vahvasti osana valmistelua. Toimialoilla on tärkeä sitouttaa myös henkilöstö ja se onnistyy vain osallistavalla valmistelulla.

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

9a Kunnille ja alueille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

9b Kunnat ja alueet - avovastaus

Suunnitelmassa tulisi nojata tarkempiin päästövähennystoimien arviointiin kuin mitä arvioiduissa kuntien ja kuluttajien päästövähennystoimissa on arvioitu.

Kulutuksen hiilijalanjälki

10a Kulutukseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

10b Kulutus - avovastaus

-

Julkiset hankinnat

11a Julkisiin hankintoihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

11b Julkiset hankinnat - avovastaus

-

Muut poikkisektorit

12a Muille poikkisektoreille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

12b Muut poikkisektorit - avovastaus

-

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

13a Toimenpideohjelman vaikuttavuus

-

13b Toimenpideohjelma - avovastaus

-

13c Mitä lisätoimia ehdotatte tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi?

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

14 Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Suunnitelmassa esitetyt joustojen käytöt ovat sinänsä kannatettavia mutta on huomioitava, että taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa joustojen hintavaikutusta ei ole peilattu kustannustehokkaimpiin mahdollisiin toimiin, joita olisi esimerkiksi maataloussektorilla käytettävissä. Vaikutustenarviointia tulisi tehdä pikimmiten nykyistä tarkemmin työllisyyden ja osaamistarpeiden muutoksiin liittyen, sillä 2030 ja 2035 muuttuviin osaamistarpeisiin tulee reagoida erityisesti korkeakoulutuksessa mahdollisimman pian.

Muita huomioita

15 Muita huomioita

-

16 Voiko organisaationi osaltaan edistää ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?

-

Rekilä Piia
Akava ry